

«Έφυγε» ο συναγωνιστής του Γρηγόρη Αυξεντίου στο κρησφύγετο του Μαχαιρά, Αυγουστής Ευσταθίου

[/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)



Στη φωτογραφία ο ήρωας Γρηγόρης Αυξεντίου (1928-1957) και το μέλος της μέλος της ανταρτικής του ομάδας του Αυγουστής Ευσταθίου (1934-2022)

[Του Πέτρου Παπαπολυβίου, Ιστορικού, αν. καθηγητή Πανεπιστημίου Κύπρου,](#)

Απεβίωσε σήμερα [χθες] το απόγευμα, (1η Αυγούστου 2022), ο Αυγουστής Ευσταθίου, αγωνιστής της ΕΟΚΑ, που είχε την τύχη και το προνόμιο να είναι μέλος της ανταρτικής ομάδας του Γρηγόρη Αυξεντίου και να τον συντροφέψει στις τελευταίες του ώρες στο κρησφύγετο του Μαχαιρά, στις 3 Μαρτίου 1957.

Η ιστορία του Αυγουστή Ευσταθίου, παρουσιάζει από την όψη της κοινωνικής καταγωγής, μια τυπική περίπτωση νεαρού αγωνιστή της ΕΟΚΑ: Γεννημένος στην Πόλη της Χρυσοχούς, ο Ευσταθίου ήταν 21 ετών όταν ξέσπασε ο απελευθερωτικός αγώνας. Μέλος φτωχικής πολυμελούς αγροτικής οικογένειας, γεννήθηκε το 1934 σε μια από τις πιο υποβαθμισμένες, τότε, περιοχές της Κύπρου.

Σε ηλικία τριών ετών έχασε τον πατέρα του και η μητέρα του πήρε τα παιδιά της και μετακόμισε στο γειτονικό χωριό Προδρόμι, όπου εργαζόταν ως εργάτρια στα

χωράφια. Ο μικρός Αυγουστής μπήκε στη βιοπάλη από τα έξι του χρόνια, αναζητώντας ένα μικρό μεροκάματο που θα μπορούσε να βοηθήσει την οικογένειά του.

Έτσι τους βρήκε ο ελληνοϊταλικός πόλεμος του 1940, όπου ο εξάχρονος Αυγουστής Ευσταθίου, βλέποντας τον παλλαϊκό συναγερμό με την προσφορά χρημάτων και χρυσαφικών υπέρ της Ελλάδας, μη έχοντας τι άλλο να δώσει, πρόσφερε το χιλιομπαλωμένο του σακάκι, με όλη την αγνότητα της παιδικής του ψυχής.

Ήταν η πρώτη του προσφορά για την πατρίδα.

Στα επτά του χρόνια, ο δάσκαλός του, ο γνωστός λογοτέχνης Άντης Περνάρης (ψευδώνυμο του Ανδρέα Παυλίδη) συμπόνεσε τον Αυγουστή και προσφέρθηκε να τον υιοθετήσει. Του δόθηκε έτσι η ευκαιρία να γνωρίσει στη Λευκωσία τη ζωή σε μια οικογένεια με οικονομική άνεση και υψηλό μορφωτικό επίπεδο.

Όμως, του έλειπε η μάνα του και δεν άντεξε μακριά της. Επέστρεψε κοντά της, στο Προδρόμι, και συνέχισε να μοιράζεται την φτώχεια της.

Όταν τελείωσε το Δημοτικό, γύρισε ξανά και οριστικά στη Λευκωσία. Στην πρωτεύουσα, όπου ζούσαν και τα μεγαλύτερα αδέλφια του, όπως συνηθιζόταν για τα δωδεκάχρονα παιδιά που έψαχναν να «μάθουν τέχνη» εγκαταλείποντας τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης των χωριών τους, ο Αυγουστής βίωσε μια άλλη σκληρή όψη της κοινωνικής πραγματικότητας της εποχής.

Εργάστηκε ως μαθητευόμενος, για ένα πιάτο φαί δηλαδή, σε διάφορους μαστόρους και εργοδότες (σε καρεκλά, σε ποδηλατά, σε καφενεία – ταβέρνες). Ως «τσιράκι» μπόρεσε να συγκεντρώσει ελάχιστα χρήματα μόνο από τα φιλοδωρήματα στην ταβέρνα, όμως δέχθηκε ταπεινώσεις και σωματική βία από τα αφεντικά του, που σημάδεψαν τη ζωή του.

Μεγαλώνοντας ο Αυγουστής Ευσταθίου στους δρόμους της μεταπολεμικής Λευκωσίας, στη δεκαετία που προηγήθηκε του αγώνα της ΕΟΚΑ, και αφού αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το νυκτερινό σχολείο για να εργάζεται περισσότερες ώρες, κατάφερε σιγά – σιγά τα πρώτα του πετυχημένα επαγγελματικά βήματα. Αφού άρχισε πρώτα να πουλά πατατάκια (τσιπς), στη συνέχεια «πρόσεξε ότι υπήρχε αρκετή πελατεία στα σάντουιτς» και σταδιακά κατάφερε να επιβληθεί «ως ο καλύτερος σαντουιτσής στο ρόστο» στη Λευκωσία!

Όμως, δεν θα εξελισσόταν σε πετυχημένο και ευρηματικό επιχειρηματία. Στις 21 Δεκεμβρίου 1954, ενώ πουλούσε σάντουιτς με το τρίτροχο ποδήλατό του έξω από

κινηματογράφο της Λευκωσίας, βρέθηκε στο κέντρο άγριας σύγκρουσης της Αστυνομίας με νεαρούς διαδηλωτές, που διαμαρτύρονταν για την αποτυχημένη έκβαση της πρώτης ελληνικής προσφυγής για το Κυπριακό στον ΟΗΕ.

Υπακούοντας σε μια αυστηρή εσωτερική προτροπή, έκλεισε το «κινητό κατάστημα σάντουιτς» και πήρε μέρος στις συμπλοκές. Έχοντας μεγαλώσει στους δρόμους, πρωταγωνίστησε στον πετροπόλεμο. Η συνέχεια αναμενόμενη: Τον αναγνώρισε ένας «παθών» Αστυνομικός, και καταδικάστηκε, με άλλους πέντε, σε δύο μήνες φυλάκιση για «οχλαγωγία». Την Εισαγγελία εκπροσώπησε στη δίκη ο Ραούφ Ντενκτάς.

Πηγή: www.pemptousia.gr